

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อความหมายได้ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เบ็คกี้ วอลเลซ โรบินเนต (Betty Wallace Robinet 1978: 77) กล่าวว่า

แม้การสื่อความหมายจะมีได้จำกัดอยู่ เฉพาะการฟังและพูดเท่านั้น การอ่านและเขียนใช้ในการสื่อสารได้ แต่การฟังและพูดเป็นทักษะเบื้องต้นของการเรียนภาษาและเป็นพื้นฐานสำคัญของการอ่านและเขียน ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงการเรียนการสอนภาษาเพื่อการสื่อความหมาย จึงให้ความสำคัญแก่ทักษะการฟังและพูดเป็นอันดับแรก และให้ความสำคัญแก่ทักษะการอ่านและเขียนรองลงไป

ซึ่งสอดคล้องกับที่ จอห์น บี แครร์รอล (John B. Carroll 1977: 1) กล่าวว่า "บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาที่สองนั้น ความสามารถที่พึงประสงค์มากที่สุดคือความสามารถในการพูดอย่างคล่องแคล่วและความสามารถในการเข้าใจภาษาที่พูดโดยเจ้าของภาษา ส่วนการอ่านและเขียนเป็นเป้าหมายรองลงไป" และในการสอนทักษะทั้งสี่คือการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนนี้จะต้องมีลำดับที่สัมพันธ์กัน ดังที่ สุโร พงษ์ทองเจริญ (2520: 20) กล่าวไว้ว่า "ในการสอนภาษาซึ่งเป็นวิชาทักษะครูควรฝึกทักษะการฟังและพูดก่อน จนนักเรียนมั่นใจในทักษะทั้งสองนี้แล้ว จึงฝึกทักษะการอ่านและเขียน และในการสอนทักษะทั้งสี่นี้จะต้องสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา"

ระหว่างทักษะการฟังกับพูดนี้ เจมส์ คัมเบิลยู ฟอกซ์ (James W. Fox 1974: 45) เห็นว่า การสอนพูดน่าจะง่ายกว่าการสอนฟัง เนื่องจากครูสามารถสังเกตเห็นข้อบกพร่องในการพูดได้อย่างชัดเจน รวมทั้งสามารถวิเคราะห์สาเหตุและให้การแก้ไขได้อย่างเหมาะสม ในด้านการฟังครูสามารถสังเกตได้เฉพาะผลกระทบบที่เกิดจากความบกพร่องในการฟัง ซึ่งไม่อาจบ่งชี้สาเหตุของความบกพร่องนั้นได้ ในอีกแง่หนึ่งด้านการพูดนั้น ผู้พูด

สามารถควบคุมการพูดโดยเลือกใช้ศัพท์และโครงสร้างประโยคอยู่ในวงจำกัดเฉพาะที่เขาคุ้นเคยได้ แต่ในด้านการฟังผู้ฟังไม่สามารถควบคุมขอบเขตการใช้ศัพท์และโครงสร้างประโยคของผู้พูดได้

สำหรับจุดมุ่งหมายหลักในการเรียนหรือฝึกทักษะการพูดภาษาที่สองนั้น โดยทั่วไปมุ่งให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อความหมายทางภาษาอย่างไม่เป็นทางการ สามารถพูดเกี่ยวกับชีวิตประจำวันด้วยอัตราความเร็ว ความถูกต้องและความคล่องแคล่วพอที่จะไม่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกอึดอัดหรือเบื่อหน่าย (David P.Harris 1969: 81-82)

วาสนา โกวิทยา (2525: 173) กล่าวถึงความสำคัญของการพูดว่า การพูดมีความสำคัญในการสื่อสารมาก ไม่ว่าจะอยู่ในวัยใดถ้ารู้จักพูดให้ถูกกาลเทศะ พูดให้เหมาะสมกับบุคคลที่เราพูดด้วย ใคร ๆ ก็อยากคบหาสมาคมด้วย จะขอความช่วยเหลือจากใครก็ย่อมได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้ที่ประสบความสำเร็จในกิจกรรมการงานและอาชีพ มักเป็นคนที่มีความสามารถในการพูด และความสามารถในการพูดนั้น มีผู้ให้คำอธิบายไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

รีเบคคา เอ็ม วาเลต (Rebecca M.Valette 1977: 120) เชื่อว่าการพูดมิได้เป็นเพียงการออกเสียงคำและการออกเสียงสูงต่ำในประโยคเท่านั้น ในระดับหน้าที่ (Functional Level) การพูดเป็นการทำให้ผู้อื่นเข้าใจในสิ่งที่ตนพูดออกไปและในระดับกลั่นกรอง (Refine Level) สูงขึ้นไป การพูดยังต้องมีการเลือกใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมตามความนิยมและเป็นที่ยอมรับของเจ้าของภาษาคด้วย

วาสนา โกวิทยา (2525: 174) กล่าวถึงความสามารถของนักเรียนในชั้นฝึกหัดการพูดภาษาอังกฤษว่า มีความสามารถหลักอยู่สองประการคือ

1. ความสามารถเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาษา คือ ระบบเสียง ศัพท์ และไวยากรณ์ หมายความว่าสามารถออกเสียงสระ พยัญชนะ เสียงเน้นหนัก ระดับเสียงสูงต่ำ ตลอดจนจังหวะการออกเสียงได้ถูกต้อง และมีความรู้ความสามารถในการใช้ศัพท์และไวยากรณ์ถูกต้องตามกฎเกณฑ์

2. ความสามารถในการสื่อความหมายด้วยการพูด สามารถพูดให้ผู้ฟังเข้าใจได้ ในการสื่อความหมายด้วยการพูดนั้นนักเรียนจะต้องมีอะไรที่จะพูด และพูดโดยไม่รู้ตัวว่าจะพูดผิด แต่คำนึงว่าผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่พูดหรือไม่ ถ้าเข้าใจแม้ว่านักเรียนจะพูดผิดไวยากรณ์หรือใช้ศัพท์ผิดไปบ้าง ก็ยังถือว่านักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารได้

เดวิด พี แฮร์ริส (David P. Harris 1969: 81-82) ให้ความเห็นว่าในการวิเคราะห์ทักษะการพูดเราต้องพิจารณาองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ของการพูดอันได้แก่

1. เสียง (Pronunciation)
2. ไวยากรณ์ (Grammar)
3. คำศัพท์ (Vocabulary)
4. ความแคล่วคล่อง (Fluency)
5. ความเข้าใจ (Comprehension)

ในองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้ แมรี ฟินอคชีโร (Mary Finocchiaro 1964:26) เห็นว่า ระบบเสียงของภาษาควรได้รับความเอาใจใส่เป็นอันดับแรก ซึ่งภรณ์ ช่างสัจย์ (2520: 118) ได้เน้นถึงความสำคัญในการออกเสียงภาษาอังกฤษให้ถูกต้องว่า การพูดภาษาอังกฤษด้วยสำเนียงที่ผิด ๆ เป็นเหตุให้เกิดความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความเข้าใจผิดกันได้

รีเบคกา เอ็ม วาเลตต์ และ เรอเนอ เอ็ส คิสลิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick 1972: 153-158) ได้จำแนกชั้นการพูดภาษาต่างประเทศไว้ 5 ชั้นตามลำดับจากชั้นที่ง่ายไปสู่ชั้นที่ยากซับซ้อนขึ้น ซึ่งเริ่มตั้งแต่ชั้นทักษะกลไกที่ผู้พูดเลียนแบบเสียง ระดับเสียง เสียงเน้นหนัก จังหวะ การหยุดและการออกเสียงเชื่อมระหว่างคำ ความหมายเจ้าของภาษาได้ สามารถท่องจำคำ ประโยค โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจความหมายก่อนมาเป็นขั้นความรู้ซึ่งผู้พูดสามารถพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เคยเรียนมาอย่างเข้าใจความหมายขั้นถัดมาเป็นขั้นถ่ายโอนซึ่งผู้พูดต้องสามารถสร้างประโยคใหม่ ๆ ได้ ขั้นต่อมาคือขั้นสื่อสารเป็นขั้นที่ผู้พูดสามารถแสดงความคิด ความต้องการให้ผู้อื่นรู้ได้ และขั้นสุดท้ายอันเป็นลำดับชั้นที่ยากที่สุดคือ ชั้นวิเคราะห์วิจารณ์ในขั้นนี้ผู้พูดจะต้องสามารถพูดโดยมีลีลา น้ำเสียง ถ้อยคำ ส่วนวนที่ เหมาะสมกับเรื่องและสถานการณ์ ซึ่งลำดับพฤติกรรมเหล่านี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการเรียนการสอนและประเมินทักษะการพูดได้

สำหรับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยนั้น กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดจุดประสงค์ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะการพูดไว้ว่า

1. ให้มีพัฒนาการในด้านความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ
2. เพื่อฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียนให้ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตประจำวัน ในงานอาชีพ และการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นตามวัยและศักยภาพของผู้เรียน. . . (ศึกษาธิการ, กระทรวง 2523: 40)

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะทักษะการพูดนั้น จุฑาภรณ์ ชาวไชย (2528: 4) กล่าวว่า "ปัญหาเรื่องการพูดภาษาอังกฤษ เป็นปัญหาที่สำคัญมากสำหรับคนไทยถึงแม้ว่านักเรียนไทยส่วนใหญ่จะเรียนภาษาอังกฤษมานานับสิบปี สามารถท่องจำกฎเกณฑ์และข้อยกเว้นต่าง ๆ ในไวยากรณ์อังกฤษได้เป็นอย่างดี แต่ไม่สามารถพูดโต้ตอบกับเจ้าของภาษาให้เข้าใจได้" ในเรื่องการออกเสียงภาษาอังกฤษ คนไทยมักมีปัญหาอย่างมาก เพราะระบบภาษาอังกฤษกับภาษาไทยแตกต่างกันทั้งในเรื่องเสียง การออกเสียง ศัพท์และโครงสร้าง นักเรียนส่วนมากรู้คำศัพท์มากพอที่จะพูดประโยคตามต้องการได้ แต่ขาดการฝึกฟังและพูด แม้แต่เพียงประโยคง่าย ๆ จึงมักออกเสียงผิดและฟังคำถามภาษาอังกฤษไม่เข้าใจ

จากความสำคัญของทักษะการพูดและสภาพปัญหาในการเรียนเพื่อใช้ภาษาอังกฤษในการพูดให้เหมาะสมดังกล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาว่า ระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันนี้ เป็นอย่างไร โดยจะศึกษาระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในแต่ละระดับชั้นคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 เพื่อประเมินผลโดยเฉลี่ยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีการศึกษา 2529 จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั่วประเทศ
2. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีได้คำนึงถึงองค์ประกอบบางประการซึ่งมีอิทธิพล ต่อความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน องค์ประกอบเหล่านี้ได้แก่ ระดับสติปัญญา สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ประชากร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษ หมายถึงระดับความสามารถ ในการพูดภาษาอังกฤษตามระดับ 5 ชั้นของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอ็ส กิสลิก (Rebecca M.Valette and Renee S.Disick 1972: 153-158) คือ
 1. **ขั้นทักษะกลไก (Mechanical Skills)** นักเรียนสามารถพูด เลียนแบบเสียง ระดับเสียง เสียงเน้นหนัก และการออกเสียงเชื่อมระหว่างคำตามแบบ เจ้าของภาษาได้ และสามารถท่องจำคำและตัวเลขต่าง ๆ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจ ความหมาย
 2. **ขั้นความรู้ (Knowledge)** นักเรียนสามารถพูดเกี่ยวกับสิ่งที่เคย เรียนมาโดยใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ที่เคยเรียนมาแล้วอย่างเข้าใจความหมาย
 3. **ขั้นถ่ายโอน (Transfer)** นักเรียนสามารถสร้างรูปประโยค ใหม่ ๆ ได้ตามที่ต้องการ
 4. **ขั้นสื่อสาร (Communication)** นักเรียนสามารถบอกทิศทาง บรรยายภาพหรือเล่าเรื่องราวต่าง ๆ ได้
 5. **ขั้นวิเคราะห์วิจารณ์ (Criticism)** นักเรียนสามารถแสดง ความคิดเห็นจากสถานการณ์ที่กำหนดให้โดยมีหลักการพูด การใช้เสียง คำวะ ส่วนวน ที่เหมาะสม

2. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึงนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

3. เกณฑ์กำหนดระดับความสามารถ หมายถึงการหาระดับความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษจากคำมีขนิมเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากแบบสอบซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อวัดความสามารถในการพูดทั้ง 5 ระดับ โดยมีคะแนนเต็มระดับละ 20 คะแนน ถ้าคำมีขนิมเลขคณิตในระดับใดมีค่าตั้งแต่ 15 คะแนนขึ้นไป ถือว่านักเรียนมีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษในระดับนั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้นำผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการพูดภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหนังสือและสื่อการสอนให้สอดคล้องและช่วยเสริมความสามารถของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย